

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 8Co/201/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1608201098
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 10. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Vičková
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2019:1608201098.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Vičkovovej a členov senátu JUDr. Ondreja Krajča a JUDr. Moniky Holickej v právnej veci žalobcov: X/ G. E., G. A. XX/XX, X., X/ V. P., G. K. XX/XX, X., X/ H. P., G. E. XXXX/XX, G., 4/ Združenie urbárskych lesov a pasienkov v Lozorne - pozemkové spoločenstvo, Lozorno 64, IČO: 42 131 154, všetkých zastúpených JUDr. Silviou Jakubcovou, advokátkou so sídlom Štúrova 34, Modra, proti žalovanému: Slovenská republika, v mene ktorej koná Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky, so sídlom Nám. Slobody 6, Bratislava, o náhradu škody, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Malacky zo dňa 16. januára 2014, č. k. 4C/306/2008 - 247, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti uloženej povinnosti žalovanému zaplatiť žalobcom 1/, 2/ a 3/ spoločne a nerozdielne sumu 1.410,47 eur s 9% ročným úrokom z omeškania zo sumy 1.410,47 eur od 20.12.2007 do zaplatenia potvrdzuje a vo zvyšnej napadnutej časti rozsudok mení tak, že žalobu zamietá. Žalovanému náhradu trov konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcom 1/, 2/, 3 a 4/ spoločne a nerozdielne sumu 14.826,31 eur s 9% ročným úrokom z omeškania, a to zo sumy 1.410,47 eur od 20.12.2007 do zaplatenia a zo sumy 13.415,84 eur od 21.01.2009 do zaplatenia a náhradu trov konania v sume 3.327,88 eur, na účet právnej zástupkyne žalobcov s tým, že plnením žalovaného jednému zo žalobcov zanikne povinnosť plnenia v prospech ostatných žalobcov. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že žalobcovia sa žalobou domáhali proti žalovanému zaplatenia sumy 42.492,- Sk s príslušenstvom titulom náhrady škody, ktorá im bola spôsobená vyrúbaním porastov vysadeného mladého borovicového lesa na vyvlastnených pozemkoch, pričom výšku škody dokladovali jej vyčíslením znaleckým posudkom Ing. Zdenky Hudecovej č. 4/2007 zo dňa 18.05.2007 a v priebehu konania rozšírili svoj návrh so súhlasom súdu prvej inštancie uznesením zo dňa 31.05.2010 o sumu 13.415,84 eur z dôvodu, že žalovaný v období rokov 2005 - 2007 užíval cudziu vec bez akejkoľvek náhrady a posudkom znalca Ing. Miloša Encingera č. 123/2008 zo dňa 25.06.2008 bola ohodnotená výška nájmu za užívanie cudzej veci za roky 2005 a 2006 sumou 404.165,50 Sk, t.j. 13.415,82 eur. Uviedol, že pôvodný žalobca 2/ V. P. L. O. XX.XX.XXXX a v ďalšom konaní súd konal s jeho dedičmi ako právny nástupcami, a to žalobcami 2/ a 3/. Súd prvej inštancie rozhodol vo veci rozsudkom zo dňa 28.02.2011, ktorým žalobu zamietol, a ktorý rozsudok Krajský súd v Bratislave uznesením sp.zn. 8Co 139/2011 zo dňa 21.05.2013 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie z dôvodu, že súd prvej inštancie vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia existencie nezákonného rozhodnutia správneho orgánu a v dôsledku toho neskúmal splnenie ďalších zákonom stanovených predpokladov pre vznik práva na náhradu škody, spôsobenej nezákonným rozhodnutím štátneho orgánu, a teda nedostatočne zistil skutkový stav. V ďalšom konaní súd prvej inštancie vykonal dokazovanie, ktorým zistil, že Okresný

úrad v Malackách, odbor životného prostredia, rozhodnutím ŽP/B/2002/05289-VI zo dňa 24.10.2002 vyvlastnil v prospech Slovenskej republiky - Železníc SR, Klemensova 8, Bratislava, za náhradu v rozhodnutí opísané nehnuteľnosti ich dovtedajším vlastníkom - Š. D., Š. G., Z.J. H. a Združeniu vlastníkov urbárskych lesov a pasienkov v Lozorne, pozemkovému spoločenstvu, žalobcovi 4/. Krajský úrad v Bratislave, odbor životného prostredia rozhodnutím č. W/2003/729/REI zo dňa 28.03.2003 potvrdil rozhodnutie Okresného úradu v Malackách v časti týkajúcej sa žalobcu 4/. Krajský súd v Bratislave v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia rozsudkom č.k. 1S/77/2003-27 zo dňa 02.02.2005 zrušil napadnuté rozhodnutie Krajského stavebného úradu v Bratislave č. W/2003/729/REI zo dňa 28.03.2003 a rozhodnutie Okresného úradu v Malackách č.j. ŽP/B/2002/05289-VI zo dňa 24.10.2002 a vec vrátil Krajskému stavebnému úradu v Bratislave na ďalšie konanie. Najvyšší súd SR ako odvolací súd rozsudkom sp. zn. 1Sžo KS/53/2005 zo dňa 27.10.2006 potvrdil rozsudok Krajského súdu v Bratislave. Žalobcovia si na Ministerstve výstavby a regionálneho rozvoja SR uplatnili náhradu škody, ktorá im bola nezákonnými rozhodnutiami spôsobená a listom Ministerstva výstavby a regionálneho rozvoja SR zo dňa 20.12.2007 im bolo oznámené, že uplatňovaný nárok na náhradu škody sa neuznáva. Taktiež Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja SR listom zo dňa 21.01.2009 oznámilo právnej zástupkyňi žalobcov, že neuznáva nárok na náhradu škody v ďalšej uplatňovanej sume 13.415,84 eur. Zistený skutkový stav posúdil podľa § 1 ods. 1, 2, § 2, § 4 ods. 1, § 9 ods. 1, § 10, § 20 zákona č. 58/1969 Zb., pričom pri posudzovaní existencie nezákonného rozhodnutia štátu vychádzal z právneho názoru odvolacieho súdu, uvedeného v uznesení Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 8Co 139/2011 a dospel k záveru, že táto podmienka predpokladu vzniku zodpovednosti štátu za škodu bola splnená ako aj skutočnosť, že žalobcovia vyčerpali proti tomuto rozhodnutiu všetky riadne opravné prostriedky. Konštatoval, že žalobcovia sú spoluvlastníci pozemkov, ktoré im boli v určitom období nezákonnými rozhodnutiami vyvlastnené, tieto rozhodnutia boli zrušené okrem iného z dôvodu, že príslušné správne orgány v rámci určenia náhrady za vyvlastnené pozemky postupovali na základe neplatnej vyhlášky č. 465/1991, a teda vydali rozhodnutia, ktoré nemajú oporu v právnych predpisoch. Znalkyňa Ing. Zdenka Hudecová vo svojom znaleckom posudku č. 4/2007 výšku škody ocenila sumou 40.491,- Sk, čo tvorí všeobecnú hodnotu lesného porastu k príslušnej výmere 0,3032 ha a žalobcovia si oprávnenne uplatnili aj náklady spojené so znaleckým dokazovaním v sume 2.000,- Sk. Vzhľadom na to, že nehnuteľnosti vo vlastníctve žalobcov im boli vyvlastnené, a to nezákonnými rozhodnutiami, a to až do 03.01.2007, kedy nadobudol právoplatnosť rozsudok Krajského súdu v Bratislave č.k. 1S/77/2003-27, si žalobcovia uplatnili aj vydanie bezdôvodného obohatenia v zmysle § 451 Obč. zákonníka vo výške nájmu za užívanie nezákonne vyvlastnených pozemkov za roky 2005 a 2006 spolu v sume 13.415,82 eur. Podľa § 517 ods. 1 a 2 Obč. zákonníka priznal žalobcom aj úroky z omeškania od obdobia, keď im bolo oznámené, že žalovaný ich uplatňovaný nárok neuznáva. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p.

2. Proti tomuto rozsudku podal odvolanie v zákonom stanovenej lehote žalovaný, žiadal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Namietal, že prvoinštančný súd vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia veci, dospel k nesprávne právne záveru a napadnuté rozhodnutie nie je dostatočne odôvodnené, keď súd sa nevysporiadal so všetkými zákonnými podmienkami vzniku nároku na náhradu škody, nezdôvodnil, v čom spočíva vznik nároku na náhradu škody a nezdôvodnil ani existenciu príčinnej súvislosti medzi vznikom škody a rozhodnutiami orgánov štátu. Pokiaľ ide o priznanú náhradu škody za vyrúbanie porastov vysadeného mladého borovicového lesného porastu, namietal, že rozhodnutím o vyvlastnení bola žalobcom priznaná náhrada za vyvlastňované pozemky ako stavebné pozemky spolu s porastmi na nich sa nachádzajúcimi, osobitná požiadavka na úhradu porastov nebola žalobcami uplatnená ani u navrhovateľa vyvlastnenia a takáto požiadavka nebola ani predmetom odvolania, takže žalobcovia ju neuplatnili ani pri podaní riadneho opravného prostriedku. Namietal, že navrhovateľ vyvlastnenia mohol v čase právoplatnosti rozhodnutia o vyvlastnení nakladať s nehnuteľnosťami, ktoré boli predmetom vyvlastnenia v celom rozsahu v súlade s účelom, pre ktorý boli vyvlastnené a nemožno podľa jeho názoru odvodzovať príčinnú súvislosť prípadného vyrúbania porastov od rozhodnutia o vyvlastnení, keď na výrub porastov je potrebné podľa zákona č. 543/2002 Z.z. rozhodnutie príslušného orgánu ochrany prírody, a preto škoda, ktorá mala žalobcom vzniknúť v dôsledku vyrúbania porastov, nie je v príčinnej súvislosti so zrušením vyvlastňovacieho rozhodnutia. S poukazom na ust. § 109 ods. 2 zákona č. 50/1976 Zb. a § 451 ods. 1 Obč. zákonníka, namietal aj priznanie bezdôvodného obohatenia žalobcom v sume 13.415,82 eur, ktorá predstavuje výšku nájmu za užívanie nezákonne vyvlastnených pozemkov za roky 2005 a 2006. Uviedol, že právoplatnosťou rozhodnutia o vyvlastnení prešlo vlastnícke právo k vyvlastňovaným pozemkom na Slovenskú republiku a pozemky prešli do správy Železníc Slovenskej republiky, Stredisko

železničnej geodézie, Bratislava, ktoré mohli s pozemkami nakladať v súlade s účelom, pre ktorý boli vyvlastnené, a teda len Železnice SR mohli získať ich užívaním prospech, a preto si žalobcovia mali uplatniť nárok a vydanie bezdôvodného obohatenia za užívanie týchto pozemkov proti subjektu, ktorý tieto pozemky užíval, t.j. Železnice SR, Stredisko železničnej geodézie, Bratislava. Poukázal na to, že pokiaľ má navrhovateľ pohľadávku na vydanie bezdôvodného obohatenia, škoda mu ešte nevznikla, a preto nemôže byť daná zodpovednosť štátu za škodu podľa zákona č. 58/1969 Zb. Vzhľadom na to namietal, že na vydanie bezdôvodného obohatenia nie je pasívne legitimovaný. S poukazom na § 107 ods. 1 Obč. zákonníka namietal aj premlčanie žalobcami uplatneného práva na vydanie bezdôvodného obohatenia.

3. Žalobcovia vo svojom vyjadrení navrhli napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť a priznať im náhradu trov konania. Namietali, že splnili zákonné predpoklady na uplatnenie náhrady škody, keď preukázali vznik škody na vyrúbaných porastoch, ktorú im nik nenahradil, a to predložením znaleckého posudku a takisto znaleckým posudkom preukázali vznik škody na ich majetku užívaním ich nehnuteľností bez platenia náhrady. Poukázali na to, že žalovaný nimi predložené posudky nerozporoval. Uvedli, že nie je pravdivé tvrdenie žalovaného, že im bola vyplatená náhrada za vyvlastnenie a porasty, pretože náhradu neprijali vzhľadom na to, že nezodpovedala cene na trhu s nehnuteľnosťami. Podľa ich názoru súd prvej inštancie vec správne posúdil po právnej stránke a nemožno prenášať zodpovednosť na Železnice SR, ktoré nevydávajú správne rozhodnutia, keď tieto vydávajú orgány štátnej správy a územnej samosprávy z titulu prenesenej kompetencie. Túto zodpovednosť upravuje zákon č. 58/1969 Zb. a povinnosť nahradiť plnenie z titulu náhrady škody ukladá štátu, čo je aj racionálne. Odvolanie odporcu preto považujú za účelové.

4. Odvolací súd rozsudkom č. k. 8Co/254/2014 - 271 zo dňa 08.03.2016 rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobu zamietol a žalovanému nepriznal náhradu trov konania. Zamietnutie žaloby žalobcu 4/ odôvodnil nedostatkom jeho aktívnej legitimácie v konaní o náhradu škody z dôvodu, že nebol vlastníkom predmetných lesných pozemkov, ktoré boli vyvlastnené, a nebol preto ani vlastníkom porastov na nich sa nachádzajúcich a nemohla mu teda vzniknúť škoda na majetku vyrúbaním týchto porastov. Ďalej dospel k záveru, že žalobcovia nepreukázali vznik škody, ktorá im mala vzniknúť vyrúbaním porastov vysadeného mladého borovicového lesa na vyvlastňovaných pozemkoch, keď zo znaleckého posudku Ing. Stanislava Lasicu č. 67/2002 vyplýva, že na predmetných pozemkoch sa nachádzali rôzne iné dreviny, a to najmä agát, ktorý bol len ojedinele premiešaný borovicou, a teda žalobcovia nepreukázali, že na predmetných pozemkoch v čase ich vyvlastnenia sa skutočne nachádzal borovicový porast, vyrúbaním ktorého im mala vzniknúť škoda určená znaleckým posudkom Ing. Zdeny Hudecovej č. 4/2007. Vzhľadom na to, že ide o náhradu za porasty, ktoré mali byť ocenené už v čase vyvlastňovania lesných pozemkov a ich cena tak mala byť zahrnutá do celkovej náhrady za vyvlastnenie, nepovažoval dodatočne vypracovaný znalecký posudok za účelom ocenenia

5- ročného borovicového porastu, ktorý mal existovať na vyvlastňovaných lesných pozemkoch, za hodnoverný dôkaz na preukázanie nimi tvrdenej škody na majetku. Podľa názoru odvolacieho súdu k odstráneniu predmetného porastu nedošlo ani v priamej príčinnej súvislosti s vydaním nezákonných rozhodnutí, pretože i keď výrub porastu súvisel s účelom, na ktorý boli nehnuteľnosti vyvlastnené, samotné vydanie týchto vyvlastňovacích rozhodnutí nebolo jeho priamou príčinou bezprostredne predchádzajúcou tomuto následku, ale k výrubu porastu došlo až v rámci ďalšieho nakladania po vyvlastnení predmetných nehnuteľností ich novým vlastníkom, resp. ich správcom, ktorý v čase právoplatnosti vyvlastňovacích rozhodnutí boli oprávnení s týmito nehnuteľnosťami nakladať, a teda aj vyžiadať rozhodnutie príslušného orgánu prírody na výrub porastov v zmysle zákona č. 543/2002 Z. z., vydanie ktorého rozhodnutia bezprostredne predchádzalo vyrúbaniu predmetných porastov. Pokiaľ sa výrub porastov uskutočnil na základe povolenia príslušného správneho orgánu, nemožno ho považovať za neoprávnený a konanie vyvlastníteľa nemožno považovať za protiprávne konanie, keď mu navyše svedčalo v tom čase vlastnícke právo na základe právoplatného rozhodnutia o vyvlastnení, u ktorého ako správneho aktu platí prezumpcia správnosti a zákonnosti, pokiaľ nebolo vymedzeným postupom zrušené. Odvolací súd sa stotožnil s právnym posúdením žalobcami uplatneného nároku na zaplatenie sumy 13.415,82 eur zodpovedajúcej výške nájmu za užívanie cudzej veci žalovaným bez náhrady v období rokov 2005 - 2007, súdom prvej inštancie v zmysle § 451 Občianskeho zákonníka a tento nárok nepovažoval za nárok na náhradu škody v zmysle zákona č. 58/1969 Zb., pretože uplatnená suma nepredstavuje konkrétnu škodu v podobe zmenšenia majetku, ktorá by vznikla žalobcom tým, že nemohli užívať predmetné nehnuteľnosti, ale uplatnili si nárok na náhradu výšky nájmu za užívanie nehnuteľností žalovaným, a teda ide o občianskoprávny nárok smerujúci proti neoprávnenému užívateľovi z titulu vydania bezdôvodného obohatenia, na premlčanie ktorého sa vzťahuje ustanovenie § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Posúdil ako dôvodnú námietku

premlčania vznesenú žalovaným, keď žalobcovia sa o vzniku bezdôvodného obohatenia, ako aj o tom, kto sa na ich úkor obohatil, dozvedeli dňa 03.01.2007 právoplatnosťou rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 1S/77/2003 - 27 zo dňa 02.02.2005, od ktorého dňa začala plynúť dvojiročná premlčacia doba, ktorá márne uplynula dňa 03.01.2009 a žalobcovia si tento nárok uplatnili na súde písomným podaním doručeným súdu dňa 16.02.2009, ktorým žiadali pripustenie rozšírenia pôvodne podanej žaloby, a keďže si tento nárok uplatnili na súde po uplynutí zákonom stanovenej premlčacej doby a žalovaný vznesol námietku premlčania, nemožno žalobcom tento nárok priznať. Ďalej uviedol, že užívanie vyvlastnených nehnuteľností na základe právoplatného rozhodnutia o ich vyvlastnení novým vlastníkom, nemôže napĺňať skutkovú podstatu bezdôvodného obohatenia (užívaním pozemkov bez právneho dôvodu) so zreteľom na spomínanú prezumpciu správnosti a zákonnosti správnych aktov.

5. V dôsledku dovolania podaného žalobcami 1/, 2/ a 3/ proti rozsudku odvolacieho súdu Najvyšší súd SR uznesením sp. zn. 6Cdo/6/2017 zo dňa 30.05.2018 zrušil rozsudok odvolacieho súdu vo vzťahu k žalobcom 1/, 2/ a 3/ a vec mu v rozsahu zrušenia vrátil na ďalšie konanie. Dovolací súd sa nestotožnil s právnym názorom odvolacieho súdu ohľadne vzniku škody a príčinnej súvislosti medzi škodou a nezákonným rozhodnutím a nepovažoval ho za správny. Uviedol, že výsledkami vykonaného dokazovania bolo preukázané a medzi stranami ani nebolo sporné, že na vyvlastnených pozemkoch sa nachádzal v čase vyvlastnenia lesný porast a že došlo k jeho odstráneniu, čím bola žalobcom spôsobená ujma v ich majetkovej sfére spočívajúca v zmenšení majetku, ktorá je objektívne vyjadriteľná v peniazoch a napravitel'ná poskytnutím peňažného plnenia, a teda žalobcom vznikla ujma, ktorú možno považovať za škodu. Skutočnosť, aký druh porastu sa na pozemkoch nachádzal a bol odstránený, je podstatná len pre určenie rozsahu škody, a nie pre určenie jej samotnej existencie. Pokiaľ mal odvolací súd vzhľadom na obsah znaleckého posudku vyhotoveného Ing. Lasicom dňa 28.06.2002 pochybnosť o pravdivosti údajov druhu drevín ohodnocovaných znalkyňou Ing. Hudecovou, mal za pomoci znalcov odstrániť rozpory v znaleckých posudkoch, prípadne doplniť dokazovanie za účelom zistenia, aké druhy drevín sa na vyvlastnených pozemkoch v rozhodnom čase nachádzali a podľa výsledkov doplneného dokazovania mal ustáliť druh drevín, nachádzajúcich sa na pozemkoch a z nich odstránených a podľa tohto zistenia (za pomoci znalca) určiť rozsah žalobcom vznikutej škody. Poznamenal, že znalecký posudok Ing. Lasicu je z hľadiska ocenenia porastov nepoužiteľný, lebo jedným z dôvodov pre zrušenie správnych rozhodnutí bola skutočnosť, že znalec pri oceňovaní vychádzal z vyhlášky č. 465/2001 Zb., ktorá už bola neúčinná. Vzhľadom na okolnosti vyvlastnenia predmetných lesných pozemkov za účelom vyvlastnenia a vybudovania železničnej vlečky v priemyselnom parku pre Volkswagen, pre ktorú výstavbu bolo potrebné z vyvlastnených pozemkov okrem iného odstrániť aj lesný porast, považoval dovolací súd za nesporné aj to, že odstráneniu lesného porastu predchádzalo vydanie týchto nezákonných rozhodnutí a existuje bezprostredná vecná súvislosť medzi vydaním nezákonných rozhodnutí a odstránením lesného porastu. I keď nezákonné rozhodnutia neboli jedinou príčinou vzniku škody, išlo o príčinu dôležitú, podstatnú; nebyť vydania týchto rozhodnutí, škodlivý následok v podobe odstránenia lesného porastu z pozemkov žalobcov, by nenastal. Konštatoval, že boli splnené všetky tri predpoklady zodpovednosti žalovaného za škodu v zmysle zákona č. 58/1969 Zb. a žalovaný z toho dôvodu zodpovedá za túto žalobcami uplatnenú škodu. K zamietnutiu žaloby v časti o zaplatenie sumy 13.415,84 eur odvolacím súdom z dôvodu premlčania uviedol, že ustanovenia o bezdôvodnom obohatení možno aplikovať až vtedy, ak nie sú medzi tými istými účastníkmi splnené predpoklady zodpovednosti za škodu. Ak bolo obohatenie získané zavineným protiprávnym konaním, prípadne vydaním nezákonného rozhodnutia, vzniká poškodenému nárok na náhradu škody. Zároveň dospel k záveru, že z podania žalobcov z 12.02.2009 označeného ako rozšírenie návrhu o plnenie 13.415,82 eur", je zrejmé aj to, že v ňom chýba opísanie rozhodujúcich skutočností a označenie dôkazov a že je čiastočne vnútorne rozporné, a teda, že ide o podanie neúplné, resp. nezrozumiteľné, čo správne namietala v základom konaní aj žalovaná v podaní zo 04.01.2011. Žalobcovia mali predovšetkým uviesť, v čom spočíva ich ušlý zisk (ušlé nájomné) a keďže v prípade ušlého zisku tento musí byť reálny (nie fiktívny), bolo ich povinnosťou uviesť tiež rozhodujúce skutočnosti a označiť dôkazy na ich preukázanie. Pokiaľ vznik škody odôvodňovali užívaním pozemkov žalovanou bez náhrady za obdobie rokov 2005 a 2006, mali vysvetliť predovšetkým to, ako sa táto skutočnosť prejavuje v majetkovej sfére žalobcov vo forme nájomného, vyčísleného znalcom a ako súvisí s vydaním nezákonných rozhodnutí o vyvlastnení, ktorými mala byť žalobcom táto ujma spôsobená. Ak tieto náležitosti podanie žalobcov neobsahovalo, súd ich mal vyzvať postupom v tom čase podľa § 43 O.s.p., v súčasnosti podľa § 129 C.s.p., aby neúplné podanie doplnili, resp. opravili". Ďalej uviedol, že až po doplnení tohto podania žalobcami o náležitosti v zmysle § 132 C.s.p. sa mohol odvolací súd zaoberať tým, či nie sú splnené predpoklady zodpovednosti žalovaného za škodu v zmysle

zákona č. 58/1969 Zb. a až následne, ak by neprichádzala do úvahy zodpovednosť žalovaného za škodu, mohol prípadne na vec aplikovať ustanovenia o bezdôvodnom obohatení.

6. Odvolací súd; s poukazom na § 470 ods. 1, 2 zákona č. 160/2015 Z. z., Civilný sporový poriadok (ďalej len "C.s.p.") účinného od 01. 07. 2016; znovu preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti a v medziach uplatnených odvolacích dôvodov, ktorými je viazaný (§ 379 a § 380 ods. 1 C.s.p.), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 C.s.p. a contrario v spojení s § 219 ods. 3 C.s.p.) a viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 C.s.p.) a viazaný vyššie uvedeným právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 C.s.p.) dospel k záveru, že odvolanie žalovaného je dôvodné len čiastočne.

7. Po zrušení rozsudku odvolacieho súdu zo dňa 08.03.2016 sp. zn. 8Co/254/2014 vo vzťahu k žalobcom 1/, 2/ a 3/ uznesením Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/6/2017 zo dňa 30.05.2018 boli predmetom odvolacieho konania nároky žalobcov 1/, 2/ a 3/ proti žalovanému na zaplatenie sumy 1.410,47 eur s príslušenstvom titulom náhrady škody spôsobenej im výrubom porastov na lesných pozemkoch vlastnícky patriacich žalobcom, ktoré im boli vyvlastnené nezákonnými rozhodnutiami Okresného úradu Malacky, odbor životného prostredia ŽP/B/2002/05289 - VI z 24.10.2002 a Krajského úradu v Bratislave, odbor životného prostredia č. W/2003/729/REI z 28.03.2013 a na zaplatenie sumy 13.415,84 eur s príslušenstvom ako ujmy, vzniknutej im na zisku užívaním cudzej veci za roky 2005 a 2006.

8. Základnými zákonom stanovenými predpokladmi vzniku zodpovednosti štátu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom v zmysle zákona č. 58/1969 Zb. sú: existencia nezákonného rozhodnutia alebo nesprávneho úradného postupu, vznik škody a príčinná súvislosť medzi škodou a nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom. Nezákonnosť rozhodnutí Okresného úradu Malacky, odbor životného prostredia ŽP/B/2002/05289 - VI z 24.10.2002 a Krajského úradu v Bratislave, odbor životného prostredia č. k W/2003/729/REI z 28.03.2003, ktorými boli žalobcom vyvlastnené predmetné pozemky, bola správne súdom prvej inštancie ustálená a v súlade s právnym názorom odvolacieho súdu uvedeným v uznesení Krajského úradu v Bratislave sp. zn.8Co/139/2011 zo dňa 21.05.2013, vychádzajúceho zo zistenia, že uvedené rozhodnutia boli zrušené z dôvodu, že vychádzali z nesprávneho právneho posúdenia veci, z čoho vyplýva, že v dôsledku chybných aplikácií práva na zistený skutkový stav neboli vydané v súlade so zákonom, čo znamená, že sú nezákonné. Odstránením lesného porastu nachádzajúceho sa na predmetných lesných pozemkoch žalobcov v čase vyvlastnenia, ktoré skutočnosti aj podľa názoru dovolacieho súdu v konaní neboli sporné, bola žalobcom spôsobená ujma v ich majetkovej sfére, spočívajúca v zmenšení majetku žalobcov, ktorú možno považovať za škodu, pričom k odstráneniu porastu z vyvlastnených lesných pozemkov došlo v súvislosti s účelom vyvlastnenia týchto pozemkov, ktorým bolo vybudovanie železničnej vlečky v priemyselnom parku pre Volkswagen, pre stavbu ktorej bolo potrebné z vyvlastnených pozemkov lesný porast odstrániť, z čoho vyplýva, že odstráneniu lesného porastu predchádzalo vydanie uvedených nezákonných rozhodnutí, a existuje preto príčinná súvislosť medzi nezákonnými rozhodnutiami o vyvlastnení a medzi škodou spočívajúcou v odstránení lesného porastu, čo vyplýva aj z právneho názoru dovolacieho súdu uvedeného v uznesení sp. zn. 6Cdo/6/2017 zo dňa 30. mája 2018, v ktorom dovolací súd na základe uvedeného konštatoval splnenie všetkých troch zákonom stanovených predpokladov zodpovednosti žalovaného za škodu v zmysle zákona č. 58/1969 Zb. a z toho dôvodu aj zodpovednosť žalovaného za túto žalobcami uplatnenú škodu. Pokiaľ ide o ustálenie druhu drevín nachádzajúcich sa na predmetných pozemkoch za účelom ustálenia výšky škody spôsobenej žalobcom ich odstránením, nemožno podľa názoru dovolacieho súdu zo znaleckého posudku vyhotoveného Ing. Lasicom dňa 28.06.2002 vyvodiť, že na vyvlastnených pozemkoch sa v čase vyvlastnenia nenachádzal borovicový porast, ale pokiaľ mal odvolací súd pochybnosť o pravdivosti údajov o druhu drevín ohodnocovaných znalkyňou Ing. Hudecovou, mal odstrániť rozpory v znaleckých posudkoch pomocou znalcov, prípadne mal doplniť dokazovanie za účelom zistenia, aké druhy drevín sa na vyvlastnených pozemkoch v rozhodnom čase nachádzali. Ďalej z právneho názoru dovolacieho súdu vyplýva, že vzhľadom na to, že jedným z dôvodov pre zrušenie správnych rozhodnutí o vyvlastnení bola skutočnosť, že znalec Ing. Lasica vo svojom znaleckom posudku pri oceňovaní vychádzal z vyhlášky, ktorá už bola neúčinná, je znalecký posudok Ing. Lasicu z hľadiska ocenenia porastov nepoužiteľný. Vzhľadom na to odvolací súd pri ustálení výšky škody vzniknutej žalobcom odstránením porastu z vyvlastnených lesných pozemkov vychádzal zo žalobcami predloženého znaleckého posudku vypracovaného znalkyňou Ing. Hudecovou, a aj z Výpisu z lesného hospodárskeho plánu Lozorno pre Združenie vlastníkov urbárskych lesov Lozorno na roky 1997 - 2006, predloženého žalobcami v prílohe písomného podania doručenému súdu dňa 12.09.2018 za účelom odstránenia rozporov znaleckých posudkov Ing. Lasicu a Ing. Hudecovej, obsahujúcom označenie drevín Bo - Borovica, podiel výsadby 100 % a označenie pozemku - Časť - XXX U., H.. Ú.. X., I. X,XX E., K.. Č.. XXXX/X,

XXXX/X. Tento predložený Výpis z lesného hospodárskeho plánu potvrdzuje správnosť údajov o druhu drevín nachádzajúcich sa na predmetných pozemkoch v čase vyvlastnenia uvedených znalkyňou Ing. Hudecovou v znaleckom posudku č. 4/2007, ocenených sumou 40.491 Sk, a preto odvolací súd posúdil ako vecne správny rozsudok súdu prvej inštancie v časti, v ktorej priznal žalobcom 1/, 2/ a 3/ proti žalovanému náhradu škody spôsobenej im výrubom porastov na vyvlastnených pozemkoch v sume 1.410,47 eur, t. j. spolu s nákladmi spojenými so znaleckým dokazovaním v sume 2.000 Sk, s 9 % ročným úrokom z omeškania od 20.12.2007 do zaplatenia. Žalovaný nedôvodne vo svojom vyjadrení zo dňa 30.09.2019 namieta, že žalobcovia nepreukázali zloženie druhov drevín nachádzajúcich sa na predmetných pozemkoch a že nie je zrejmé, aké stromy boli z pozemkov odstránené, keď tvrdenie žalobcov o existencii borovicového porastu na predmetných pozemkoch v čase ich vyvlastnenia možno považovať za dostatočne preukázané znaleckým posudkom vypracovaným znalkyňou Ing. Hudecovou v spojení s predloženým Výpisom z lesného hospodárskeho plánu pre Združenie vlastníkov urbárskych lesov Lozorno na rok 1997 - 2006.

9. Nárok na zaplatenie sumy 13.415,82 eur s príslušenstvom si žalobcovia uplatnili písomným podaním doručeným súdu dňa 16.02.2009, ktorým žiadali pripustenie rozšírenia pôvodnej žaloby a ktoré podanie posúdil dovolací súd ako neúplné, resp. nezrozumiteľné a uviedol, že žalobcovia mali uviesť, v čom spočíva ich ušlý zisk (ušlé nájomné) a pokiaľ vznik škody odôvodňovali užívaním pozemkov žalovaným bez náhrady za uvedené obdobie, mali vysvetliť, ako sa táto skutočnosť prejavuje v ich majetkovej sfére vo forme nájomného, vyčísleného znalcom a ako súvisí s vydaním rozhodnutí o vyvlastnení, ktoré náležitosti ich podanie neobsahovalo, a preto mal súd vyzvať žalobcov postupom podľa § 43 O.s.p., resp. § 129 C.s.p. na doplnenie, resp. opravu neúplného podania. Žalobcovia však po doručení uznesenia Najvyššieho súdu SR reagovali na tento uvedený právny názor Najvyššieho súdu SR písomným podaním doručeným súdu dňa 12.09.2018, v ktorom s poukazom na závery dovolacieho súdu k uplatnenému nároku v sume 13.415,86 eur uviedli, že ide o nárok na náhradu plnenia za užívanie zabratých pozemkov pre Slovenskú republiku v správe Železnice SR; poukázali na to, že Železnice SR vybudovali na pozemkoch vyvlastnených SR žalobcom stavbu vlečky a za toto obdobie im prináleží plnenie titulom náhrady škody. Domáhali sa náhrady škody titulom náhrady za čas, po ktorý boli ich pozemky dočasne vyvlastnené a z toho dôvodu nemohli tieto pozemky užívať žalobcovia, ale boli užívané Železnicami SR za účelom prevádzkovania dráhy. Tieto pozemky žalobcov užívali Železnice SR bez právneho titulu, keďže rozhodnutia o vyvlastnení boli následne zrušené a bez toho, že by za užívanie pozemkov bola žalobcom poskytnutá náhrada. Škoda, ktorá im vznikla, predstavuje peňažnú náhradu, ktorú by obvykle bolo potrebné vynaložiť v danom mieste a čase za porovnateľné užívanie prenajatej veci. Výška obvyklého nájomného v danom mieste a čase bola stanovená znaleckým posudkom za predmet užívania platným právnym predpisom, ktorým je vyhláška č. 492/2004 Z. z., a to znaleckým posudkom Ing. M. Encingera 123/2008. Vydané nezákonné rozhodnutia a vzniknutá škoda sú vo vzájomnej príčine a následku a je preukázané, že ak by nebolo nezákonného rozhodnutia, neboli by vydané ďalšie následné povolenia, a to stavebné povolenie a povolenie o užívaní stavby. S poukazom na zákon č. 58/1969 Zb. uviedli, že preukázali výšku spôsobenej škody v ich sfére, o ktorú sa zmenšil ich majetok. Za obdobie od právoplatnosti vyvlastňovacích rozhodnutí, t. j. od 07.04.2003 do ich zrušenia, t. j. 03.01.2007, za škodu spôsobenú v ich majetkovej sfére zodpovedá štát, teda žalovaný a na základe toho si uplatnili škodu za obdobie rokov 2005 a 2006 v sume ročne podľa znaleckého posudku 202 082,80 Sk x 2 roky = 404.164 Sk, t. j. 13.415,84 eur.

10. Žalovaný vo svojom vyjadrení zo dňa 30.09.2019 poukázal na to, že ušlý zisk je hodnota, o ktorú by sa "pri obvyklom behu veci" zväčšil majetok poškodeného, ak by nenastala škodová udalosť. Majetok poškodeného sa zmenšil o hodnotu porastu, ktorý bol odstránený v dobe platnosti rozhodnutia o vyvlastnení a nezväčšil sa nezaplatením nájomného. Žalobcovia však nepreukázali, či by pri bežnom chode veci a bez existencie nezákonného rozhodnutia sa ich majetok navyšoval o nájomné alebo inú hodnotu. Nie je známe, či žalobcom niekedy plynul nejaký zisk z prenájmu vyvlastneného pozemku. Z povahy veci je neobvyklé prenajímať zalesnený pozemok na obdobie iba niekoľkých rokov. Súd by mal preto posúdiť, či požadovaná náhrada ušlého zisku predstavuje reálnu hodnotu, o ktorú by sa za bežných okolností zväčšil majetok žalobcov, alebo iba hodnotu, ktorú si vyčíslili ako bezdôvodné obohatenie. Podľa jeho názoru žalobcovia riadne nepreukázali výšku škody.

11. Odvolací súd žalobcami uplatnený nárok na zaplatenie sumy 13.415,84 eur na základe doplnenia ich pôvodného podania, ktorým si tento nárok uplatnili, písomným podaním doručeným súdu dňa 12.09.2018, posúdil v súlade s právnym názorom dovolacieho súdu z hľadiska splnenia predpokladov zodpovednosti žalovaného v zmysle zákona č. 58/1969 Zb., pričom vychádzal z tvrdení žalobcov, že Železnice SR užívali v spornom období ich pozemky vyvlastnené žalobcom na výstavbu a užívanie vlečky bez právneho titulu a bez poskytnutia náhrady žalobcom za užívanie týchto pozemkov,

čím im vznikla škoda prejavujúca sa v ich sfére zmenšením ich majetku a predstavuje peňažnú náhradu, ktorú by obvykle bolo potrebné vynaložiť v danom mieste a čase za porovnateľné užívanie prenajatej veci. V danom prípade je nesporné, že žalobcovia v rokoch 2005 a 2006 v dôsledku nezákonných rozhodnutí o vyvlastnení nemohli užívať predmetné pozemky a tieto boli užívané Železnicami SR a že za užívanie týchto pozemkov Železnicami SR nebola žalobcom poskytnutá žiadna náhrada. Predloženým znaleckým posudkom Ing. M. Encingera č. 123/2008 preukázali žalobcovia výšku obvyklého nájomného v danom mieste a čase za porovnateľné užívanie prenajatej veci, t. j. peňažné plnenie, ktoré by musel vynaložiť na užívanie predmetných pozemkov ten, kto ich užíval, ale nepreukázali, že práve o toto peňažné plnenie by sa aj skutočne zvýšil ich majetok aj v prípade, ak by im tieto nehnuteľnosti neboli vyvlastnené, keď nepreukázali, že ak by tieto nehnuteľnosti v rokoch 2005 a 2006 zostali v ich vlastníctve, tak by skutočne aj boli prenajaté, resp., že mali záujem a úmysel tieto pozemky prenajať a tiež že mali záujemcu o nájom týchto pozemkov a že neboli prenajaté a že majetok žalobcov sa o náhradu za ich užívanie, predstavujúcu nájomné nezvýšil výlučne z dôvodu, že došlo k ich vyvlastneniu. Taktiež v konaní nebolo preukázané, že by niekedy v minulosti tieto pozemky boli žalobcami prenajímané. Vzhľadom na to odvolací súd dospel k záveru, že žalobcovia nepreukázali, že im vznikla škoda neužívaním týchto pozemkov v spornom období v nimi požadovanej výške, predstavujúcej obvyklé nájomné za nájom týchto pozemkov a taktiež nepreukázali príčinnú súvislosť medzi vznikom takejto škody žalobcom a nezákonnými rozhodnutiami o vyvlastnení, keď žiadnym spôsobom nebolo v konaní preukázané, že majetok žalobcov by sa zväčšil o nájomné za tieto pozemky, ak by nedošlo k vyvlastneniu. Tým, že Železnice SR za užívanie pozemkov neplatili náhradu zodpovedajúcu obvyklému nájomnému za tieto pozemky v danom mieste a čase, má za následok vznik bezdôvodného obohatenia na úkor žalobcov, čo zakladá ich nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia, na premlčanie ktorého sa však vzťahuje ustanovenie § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil. Žalobcovia sa o vzniku bezdôvodného obohatenia a o tom, kto sa na ich úkor obohatil, dozvedeli právoplatnosťou rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 1S/77/2003 - 27 zo dňa 02.02.2005, t. j. 03.01.2007, od ktorého dňa začala plynúť dvojročná premlčacia doba, ktorá márne uplynula dňa 03.01.2009, keď žalobcovia si tento nárok uplatnili na súde písomným podaním doručeným súdu dňa 16.02.2009, a teda po uplynutí zákonom stanovenej premlčacej doby a vzhľadom na to, že žalovaný vzniesol námietku premlčania, nemožno žalobcom tento nárok priznať.

12. Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti, ktorou bola žalovanému uložená povinnosť zaplatiť žalobcom 1/, 2/ a 3/ spoločne a nerozdielne sumu 1.410,47 eur s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne od 20.12.2007 do zaplatenia, ako vecne správny potvrdil podľa § 387 ods. 1 C.s.p. a vo zvyšnej napadnutej časti rozsudok súdu prvej inštancie zmenil podľa § 388 C.s.p. tak, že žalobu zamietol.

13. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 2 C.s.p. v spojení s § 255 ods. 1 C.s.p. tak, že žalovanému, ktorý mal v konaní úspech vo väčšom pomere ako žalobcovia, náhradu trov konania nepriznal, pretože mu v konaní trovy nevznikli.

14. Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.). Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je

prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b). Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.). Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, alebo ak je dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).